

PRÍRUČKA

Euro. Naša mena.

Jednoduchá príručka zavedenia
eura vo verejnej správe

Obsah

Úvod

Sekcia I

– Zavedenie eura v SR 4

Sekcia II

– Ako sa pripraviť na prechod na euro

- Príprava stratégie prechodu na euro 6
- Zostavenie pracovnej skupiny
pre zavedenie eura 7
- Vedenie euro projektu 7
- Výkon analýzy dopadov 8
- IT systémy 10
- Duálne zobrazovanie 12
- Informačná kampaň a školenia 12
- Monitorovacia činnosť 14

Sekcia III

– Skúsenosti a odporúčania

- Skúsenosti z projektov zavádzania eura
v Slovinsku 14
- Odporúčania na základe
skúseností zo Slovinska 14

Príloha

- Základné pravidlá za oblasť správy daní, ciel
a účtovníctva 16

Naša mena. Euro.

Jednoduchá príručka zavedenia eura vo verejnej správe

ÚVOD

Zavedenie eura sa dotkne nielen súkromnej sféry, ale aj verejná správa musí reagovať a pripraviť sa s dostatočným predstihom. Subjekty verejnej správy, štátna správa ako aj samospráva (ďalej len „subjekty“) nesú v tejto súvislosti povinnosti podobne ako všetky právnické osoby, a to vo vzťahu k občanom a svojim zamestnancom a partnerom. Konverzia na menu euro sa tak dotkne množstva subjektov verejnej moci, podnikov poskytujúcich služby verejnosti, škôl, sociálnych, zdravotných a kultúrnych zariadení.

Každý subjekt verejnej správy je zodpovedný za vlastnú organizačnú prípravu prechodu na euro. Ten ovplyvňuje všetky finančné toky a dotkne sa

jeho softvérového vybavenia a mnohých operatívnych činností.

Prečo je teda pre ne nevyhnutné dobre sa pripraviť na euro konverziu?

- Sú kľúčovými poskytovateľmi verejných služieb
- Sú kľúčovými partnermi pre podnikateľský a tretí sektor
- Sú významnými zamestnávateľmi
- Sú v úzkom prepojení s občanmi a regionálnymi a miestnymi komunitami

SEKCIA I - ZAVEDENIE EURA V SR

Názov euro vybrali pre jednotnú menu Európskej únie pred-

stavitelia členských štátov EÚ na summite v Madride v decembri 1995.

Dňa 1.1.1999 prijalo euro za svoju národnú menu 11 členských štátov EÚ a to Belgicko, Fínsko, Francúzsko, Holandsko, Nemecko, Írsko, Luxembursko, Portugalsko, Rakúsko, Španielsko a Taliansko, od 1. 1. 2001 sa k nim pridalo Grécko a 1.1.2007 prijalo euro aj Slovinsko. 1.1.2008 sa k eurozóne pripoja Cyprus a Malta.

Vstup našej krajiny do eurozóny je naplánovaný na 1.1.2009 a je podmienený plnením maastrichtských kritérií. Podobne ako v Slovinsku, aj u nás dôjde k výmene slovenskej koruny za euro v bezhotovostnom a hotovostnom obehu naraz a bez prechodného obdobia, tzv. metódou veľkého tresku.

Základné zásady zavedenia eura sú stanovené v Národnom pláne zavedenia eura v SR, schválenom Uznesením vlády SR č. 525 dňa 6. júla 2005 a v materiáli aktualizovanom Uznesením vlády SR č. 289 zo dňa 21. marca 2007. Legislatívne zázemie vytvorí Zákon o zavedení meny euro v Slovenskej republike a o zmene a doplnení niektorých zákonov (tzv. generálny zákon), ktorý má byť prijatý do konca roka 2007.

Zásada Big Bang (Veľký tresk)

– stanovuje, že euro sa súčasne zavedie do hotovostného aj bezhotovostného obehu a stane sa jediným zákonným platidlom na území SR, na rozdiel od pôvodných krajín eurozóny, kde sa euro do hotovostného obehu zaviedlo až

po uplynutí trojročného prechodného obdobia od jeho zavedenia do bezhotovostného obehu.

Zásada krátkeho duálneho obehu

– obdobie, počas ktorého bude možné platiť v hotovosti eurom aj slovenskými korunami, bude trvať iba dva týždne od dátumu prijatia, t.j. od 1.1.2009 do 16.1.2009. Počas tohto obdobia bude ešte možné platiť korunovými bankovkami a mincami, ale vydávať sa bude len v eurách.

Konverzný kurz – bude neodvolateľne stanovený Radou EÚ, pričom jedine tento kurz bude možné použiť pri prepočte korunových hodnôt na eurá k 1.1.2009 a pre účely duálneho zobrazovania cien.

Konverzný kurz bude stanovený ako koeficient so šiestimi platnými číslicami vo formáte: 1 EUR = xx,xxxx SKK. Konverzný kurz nesmie byť skracovaný ani zaokrúhľovaný a nesmie sa používať ani v inverznej podobe. Predpokladaný dátum stanovenia konverzného kurzu je júl 2008.

Zásada kontinuity kontraktov

– zavedenie eura neovplyvní platnosť zmlúv, zmluvných ani iných právnych vzťahov platných pred termínom zavedenia eura. Žiadnu zmluvu nebude možné jednostranne vypovedať z dôvodu zavedenia eura, pričom meniť ich bude možné len po vzájomnej dohode zmluvných strán. Hodnoty v korunách, ktoré sa nachádzajú v zmluvách, sa budú považovať

vať za hodnoty v eurách, prepočítané konverzným kurzom.

Zaokrúhľovanie – všetky peňažné čiastky stanovené v korunách, ktoré budú musieť byť zaplatené alebo zúčtované v eurách, sa zaokrúhľia na najbližší eurocent, pričom sa zaokrúhľia len konečná hodnota a nie čiastkové položky.

Ochrana ekonomických záujmov občanov a spotrebiteľov – zavedenie eura nesmie poškodiť občanov. Poplatky občanov a dane sa budú zaokrúhľovať nadol, pričom platby občanom sa budú prednostne zaokrúhľovať nahor (a upravovať spravidla na celých 10 eurocentov).

Duálne zobrazovanie cien – obdobie povinného duálneho zobrazovania cien sa začne najneskôr mesiac po vyhlásení konverzného kurzu a skončí rok po zavedení eura. Počas tohto obdobia budú musieť byť všetky údaje o cenách uvádzané v slovenských korunách aj eurách súčasne, pričom na účel prepočtu bude možné použiť výlučne konverzný kurz. Dvojité hodnoty musia byť zobrazené na tovare, účtoch, faktúrach, výplatných páskach, rozhodnutiach a potvrdeniach o sociálnych a dôchodkových

dávkach, v katalógoch, atď. Povinnosť duálneho zobrazovania cien a finančných hodnôt je výlučne voči občanom (fyzickým osobám nepodnikateľom).

Na oblasť daňovej a colnej správy sa vzťahujú špecifické podmienky (pozri príloha).

SEKCIA II – AKO SA PRIPRAVIŤ NA ZAVEDENIE EURA

Euro má dopad na mnohé pracovné postupy, stratégie, činnosti, služby a podporné IT systémy, ktoré miestne a regionálne subjekty poskytujú.

Pre zabezpečenie hladkého priebehu prechodu na euro v organizácii je kľúčové:

- Definovať stratégiu prechodu na euro
- Správne nastaviť organizačnú štruktúru pracovnej skupiny pre zavedenie eura a projektu prechodu na euro
- Zabezpečiť dostatok finančných zdrojov na výdavky spojené s prechodom na euro
- Venovať dostatočný čas projektovému plánovaniu, vrátane analýzy rizík a dostupnosti potrebných zdrojov počas konverzie
- Vykonať dôslednú analýzu dopadov zavedenia eura na procesy ako aj IT systémy

- Venovať zvýšenú pozornosť zaokrúhľovaniu a úpravám hodnôt limitov
- Adekvátne vyškoliť a pripraviť vlastných zamestnancov
- Informovať klientov, obchodných partnerov a iné osoby, ktoré sú s organizáciou v pravidelnom styku

Príprava stratégie prechodu na euro

Zodpovednosť za to, aby boli subjekty verejnej správy po všetkých stránkach a včas pripravené na zavedenie eura, budú niest orgány verejnej správy a ich hlavní predstavitelia, ako napríklad starostovia a vedúci úradov a to každý v rozsahu svojich kompetencií.

Pred začiatkom príprav na prechod na euro je dôležité sa rozhodnúť, akým spôsobom bude subjekt pristupovať k tomuto prechodu. Na plánovací proces musí byť vyčlenený dostatok zdrojov, aby sa zabezpečil hladký a nákladovo efektívny prechod.

Jedna z možností, ako nazerať na zavedenie eura, je považovať ho za strategickú príležitosť na zmenu vnímania verejnej správy občanmi, zjednodušenie existujúcich pracovných postupov a procesov či zavedenie nových produktov alebo

služieb v obchodných spoločnostiach, ktorých zakladateľom je verejná správa a v rozpočtových a príspevkových organizáciách, ktorých zriaďovateľom je verejná správa (ďalej "servisné organizácie"). Včasné splnenie odporúčaní a kvalitný prechod na euro môže upevniť alebo zvýšiť dôveru a pozitívny vzťah občanov k organizácii.

Je potrebné začať prípravu na euro dostatočne skoro, aby bol čas na analýzu príležitostí ako aj identifikáciu s nimi spojených rizík.

Druhá možnosť je zaujať reaktívny postoj a sústrediť sa na minimalizáciu nákladov spojených s prechodom na euro. Aj v tomto prípade je však veľmi dôležité ponechať si dostatočný čas na vykonanie dôkladnej analýzy dopadov.

Zostavenie pracovnej skupiny pre zavedenie eura

Úlohou pracovnej skupiny pre zavedenie eura je pripraviť svoj subjekt na bezpečný a plynulý prechod na používanie eura pre jeho interné potreby. Medzi jej najdôležitejšie úlohy patrí adaptácia informačných systémov, vzťahy s občanmi, zamestnancami, zákazníkmi, dodávateľmi, svojou bankou,

vzťahy s ostatnými orgánmi verejnej správy (dane a súlad so zmenami v právnych predpisoch) a komunikačné aktivity.

Pracovná skupina by mala byť zložená z odborníkov na financovanie, strategické investície, informatiku, právo, personalistiku, vedúcich odvetvových odborov (školsťvo, kultúra, sociálne zabezpečenie, doprava, zdravotníctvo) a pod.

Pri zostavovaní organizačnej štruktúry pracovnej skupiny pre zavedenie eura skúsenosti ukazujú, že je najlepšie, ak:

- koordinovanie prechodu na euro je centralizované
- každá organizačná jednotka subjektu má svojho vlastného euro koordinátora
- euro koordinátori sa pravidelne stretávajú a reportujú zodpovednému orgánu, ktorý pôsobí na centrálnej úrovni subjektu
- zodpovedný orgán riadi sériu špeciálnych skupín, ktoré riešia problematiky podobného charakteru
- je vytvorená špeciálna skupina IT pracovníkov pre zabezpečenie pripravenosti IT systémov na konverziu

Takáto alebo podobná štruktúra dovoľuje výkonným jednotkám efektívne spolupra-

covat' na identifikácii dopadov a riešení problematik svojich úsekov, ako aj problematik spoločného charakteru, šetriac tým čas a náklady potrebné na realizáciu.

Vedenie euro projektu

Prechod na euro nepochybne znamená komplexné úsilie, ktoré zasahuje mnoho oblastí a z viacerých hľadísk sa dotýka pracovných procesov a podpornej IT infraštruktúry.

Adekvátna pozornosť musí byť práve preto venovaná projektovému manažmentu celkového euro projektu.

Na úrovni vedenia projektu je pre úspešnú euro konverziu dôležité:

- Zabezpečiť podporu vedenia subjektu
- Prideliť euro projektu najvyššiu prioritu
- Založiť centrálnu euro stránku s cieľom informovať o pravidlách prechodu na euro a ich prípadných zmenách

Subjektom verejnej správy odporúčame vypracovať vlastný plán úloh a sled potrebných krokov. Podobný plán by mali schváliť aj pre svoje rozpočtové a príspevkové organizácie.

Cesta k plánu konverzie

- Identifikovať kľúčové oblasti /procedúry/ politiky, ktoré budú zasiahnuté euro konverziou
- Vyriešiť všetky kľúčové záležitosti, ktoré by ovplyvnili plynulú realizáciu projektu prechodu na euro
- Zostaviť plán konverzie, ktorý bude identifikovať všetky úlohy, ich závislosti, zodpovedné osoby, termíny realizácie a zdroje (financovanie, partneri, zamestnanci) potrebné na to, aby všetky časti a pracovné postupy boli v súlade s Národným plánom zavedenia eura v SR a generálnym zákonom
- Udržiavať plán konverzie aktuálny a monitorovať jeho realizáciu

Pre jednotlivé útvary participujúce na euro projekte je dôležité:

- Prehodnotiť svoje plánovanie a prístup k euro konverzii
- Identifikovať riziká a prijať opatrenia pre riadenie týchto rizík
- Prehodnotiť plány kontinuity činností

Výkon analýzy dopadov

Samotnej konverzii procesov by malo predchádzať dôkladná analýza dopadov prechodu na euro. Účelom tejto analýzy by

malo byť definovanie kľúčových oblastí dopadu euro konverzie na procesy, toky práce a podpornú IT infraštruktúru.

Zvýšená pozornosť by sa mala venovať nasledujúcim oblastiam:

Rozpočet subjektu

Náklady spojené so zavedením eura si bude pokrývať verejný i súkromný sektor z vlastných zdrojov. Je zodpovednosťou subjektu kvantifikovať výdavky na zavedenie eura, pričom zdroje bude musieť hľadať vo vlastných rozpočtoch.

Zároveň je potrebné vypracovať analýzu finančného dopadu na rozpočet nielen samotného subjektu, ale aj rozpočty jednotlivých organizácií, ktoré sú v jeho zriaďovateľskej alebo zakladateľskej pôsobnosti. Cieľom by malo byť konkrétne vyčíslenie požiadaviek súvisiacich so zavedením eura, ktoré zaťažia celkový rozpočet subjektu.

Účtovníctvo, výkazníctvo a dane

Dôležité je sústrediť sa najmä na transakcie, ktoré prechádzajú cez prelomové obdobie.

Presné pravidlá budú určené generálnym zákonom a všeobecne záväznými právnymi predpismi, ktoré pre prepočty peňažných údajov na osobitné účely vydajú príslušné ústredné orgány štátnej správy. V prílohe tejto príručky sú uvedené základné pravidlá, ktoré sa uplatnia v oblasti správy daní a účtovníctva.

Mzdy a pracovné zmluvy

V oblasti odmeňovania zamestnancov vo verejnej správe Ministerstvo financií SR zabezpečí realizáciu prepočtu tarifných plátov a miezd konverzným kurzom. Dôležité je však pamätať na fakt, že výplatné pásky podliehajú duálnemu zobrazovaniu cien a to minimálne konečná suma vyplácaná zamestnancovi alebo poukazovaná na ním určený bankový účet. Je zachovaná kontinuita pracovných zmlúv, čiže nie je potrebné po prechode na euro ich uzatvárať znovu, ani vystavovať nové mzdové dekréty, avšak odporúča sa zamestnancov dopredu informovať o výške ich finančnej kompenzácie v eurách.

Cenová politika

Pri stanovení cien, poplatkov a daní v eurách je dôležité zohľadniť ustanovenia príslušných právnych predpisov, iné príjmy a výdavky svojho rozpočtu, citlivosť a ochotu občana porovnávať poplatky a ceny, vyšší stupeň prehľadnosti a spôsob, akým obdobné subjekty stanovujú ceny v prípade rozpočtových, príspevkových alebo obchodných spoločností v zriaďovateľskej a zakladateľskej pôsobnosti miest a obcí.

Taktiež je dôležité pamätať na fakt, že po prepočítaní bude treba ceny a poplatky upraviť, keďže prepočet môže viesť k „nevyrovnaným“ sumám, napr. 3,31 EUR. V takýchto prípadoch je ich možné „zaokrúhliť“ na 3,30 EUR. V prípadoch „okrúhlych hodnôt“ ako je 100 SK bude vhodné stanoviť nové „okrúhle hodnoty“, napr. 3 EUR, avšak po zvážení dopadov na rozpočtové príjmy.

Subjekty tiež musia zohľadniť záväzok vlády, deklarovaný v Národnom pláne zavedenia eura v SR, že verejný sektor stanoví nové hodnoty platieb medzi občanom a štátom v prospech občana – dane a poplatky nadol, dávky a iné platby občanom nahor. Relatívne vyššie sumy by sa mali zaokrúhliť na desiatky centov,

drobné sumy je možné zaokrúhliť na centy.

Pozn.: úpravu hodnôt nad rámec "zaokrúhlenia v prospech občana" sa odporúča zaviesť, až keď si zákazníci / občania zvyknú na nové ceny /

poplatky. Pri duálnom zobrazovaní je dôležité, aby občania videli, že sa sumy prepočítali správne a neboli upravované.

Legislatívno-právne predpisy

Subjekty verejnej správy budú zodpovedné za prípravu vecne príslušných normatívnych právnych aktov, podľa svojej pôsobnosti.

Právne predpisy všeobecného charakteru, interné smernice, príkazy, VZN (Všeobecne záväzné nariadenia), rozhodnutia, a ďalšie normy, ktorých vydávanie je v kompetencii verejnej správy a ktorých sa dotkne zavedenie eura, budú vyžadovať preverenie / aktualizáciu. Väčšinou však nepôjde o zmenu obsahu, ale o prevody číselných hodnôt. Proces schválenia však potrebuje určitý čas. Veľkú väčšinu predpisov však nebude nutné novelizovať pred dňom zavedenia eura – podľa generálneho zákona a nariadení Rady EÚ sa sumy v korunách budú automaticky pokladať za sumy v eurách, pre-

počítané konverzným kurzom. Zodpovedné orgány verejnej správy vypracujú harmonogramy novelizácie potrebných právnych predpisov tak, aby boli schválené s dostatočným časovým predstihom pred zavedením eura a účinné ku dňu zavedenia eura.

Finančná oblasť

Verejná správa musí pamätať na aktualizáciu platobných poriadkov, platobných výmerov, daňových priznaní, pohľadávok, konverziu rozpočtu mesta/ obce, miestnych daní a poplatkov, penále, správnych poplatkov a hospodárskych smerníc.

Verejná správa musí vo svojich obchodných spoločnostiach a rozpočtových a príspevkových organizáciách skontrolovať cenníky služieb (železnice, diaľnice, mestská hromadná doprava, sociálne služby, šport, kultúra a pod.), poplatky v školách, knižniciach, múzeách, v oblastiach bytového a tepelného hospodárstva. Obchodné spoločnosti nesmú ďalej zabudnúť na marketingovú a produktovú dokumentáciu, pracovné knihy a všeobecné obchodné podmienky.

Všetky subjekty musia zároveň zabezpečiť konverziu tlačív, formulárov a cenín a zabezpečiť

stiahnutie už vydaných tlačív z obehu.

Zmluvy a dohody s tretími stranami

Legislatíva EÚ zaručuje kontinuitu zmlúv, čo znamená, že existujúce zmluvy uvádzajúce sumy v slovenskej korune ostávajú v platnosti.

V prípade zmlúv podliehajúcich právu mimo Európskej únie sa odporúča zapracovať dodatok informujúci o očakávanej zmene národnej meny a stanovujúci, že platobné záväzky, ktoré určuje zmluva, sa po zavedení eura považujú za platobné záväzky v eurách po prepočítaní hodnôt konverzným kurzom.

Logistika spojená s predzásobením euro bankovkami a mincami

Subjekty by mali identifikovať služby a organizačné jednotky, ktoré pracujú s hotovosťou a sú v priamom kontakte s občanom, zákazníkom. Tie budú musieť od 1.1.2009 do 16.1.2009 byť schopné prijímať slovenské koruny a vydávať eurá. Pred zavedením eura sa tieto jednotky zúčastnia na predzásobení eurovými bankovkami a mincami, ktoré budú musieť držať oddelene od bežnej hotovosti a budú ich

smieť vydávať do obehu až od 1.1.2009. Zamestnanci musia byť zaškolení ako pracovať s eurom a ako sťahovať koruny z obehu. Tam, kde tieto služby zabezpečujú zmluvné - servisné organizácie (napr. automaty), je potrebné nastaviť reportovacie linky a situáciu monitorovať.

Je preto potrebné:

- Objednať si dostatočné množstvo eurovej hotovosti od svojej banky
- Zabezpečiť priestory, ktoré umožňujú bezpečné a oddelené uloženie hotovosti v rámci sekundárneho predzásobenia
- Skontrolovať, či pokladnice sú schopné fungovať podľa potrieb duálneho obehu
- Zabezpečiť prepravu hotovosti z/do banky, ochranu, poistenie

Technická oblasť

Pri prechode na euro treba pamätať aj na prestavenie zaradení pracujúcich s hotovosťou (mechanické zariadenia na mince, parkovacie hodiny, automaty, turnikety), ktorých správu vykonávajú subjekty samy alebo prostredníctvom servisných organizácií. Takéto automatické zariadenia prijímajúce bankovky a mince sú vy-

ňaté z povinnosti duálneho obehu. Musia však prijímať eurové bankovky a/alebo mince najneskôr do skončenia obdobia duálneho obehu.

IT systémy

Po prijatí kľúčových strategických a prevádzkových rozhodnutí by sa subjekty mali sústrediť na tvorbu stratégie IT konverzie zosumarizovaním relevantných systémov, ktoré budú zasiahnuté euro konverziou. Ďalším krokom by malo byť definovanie jednotlivých etáp projektu (analýza a úprava informačných systémov, testovanie nových verzií, kontrola všetkých tlačových zostáv, nasadenie prevádzky).

Ak sú systémy vybudované alebo spravované tretou stranou, je dôležité čo najskôr kontaktovať dodávateľa. Rokovania by mali ošetrovať očakávaný dátum dodania euro riešenia.

Pri niektorých zariadeniach (napr. staršie registračné pokladnice), budú potrebné aj hardvérové zmeny. V prípade nákupu nových systémov a technológií je nutné požadovať ich schopnosť konverzie na euro.

Pri konverzii IT systémov je potrebné pamätať na to, že systémy budú musieť byť schopné:

- pracovať so sumami v SKK pred konverziou a so sumami v EUR po nej,
- podporovať duálne zobrazovanie cien,
- byť schopné pracovať priebežne v dvoch menách v situáciách, ktoré to vyžadujú,
- v prípade jednotkových cien pracovať s najmenej tromi desatinnými miestami,
- pracovať s konverzným kurzom so štyrmi desatinnými miestami.

Do preverky systémov je dôležité zahrnúť aj excelovské súbory a makrá, a rôzne roz-

hodnutia tvorené vo formulároch Wordu alebo iných textových editoroch, ak obsahujú údaje v korunách.

Taktiež si treba uvedomiť nárast veľkosti databáz pri rozširovaní ich štruktúr a tým aj vyššiu potrebu diskových priestorov príp. kapacít zálohovacích médií.

Na nastavenie duálneho zobrazovania odporúčame prejsť už v predstihu z dôvodu včasného odstránenia prípadných komplikácií a nedostatkov v systémoch.

Ďalšou z oblastí, ktoré treba pozorne sledovať pri realizácii konverzie, sú požiadavky na zaokrúhľovanie a úpravu cien, stanovené Národným plánom zavedenia eura v SR.

Je dôležité, aby sa zaokrúhľovala konečná hodnota a nie čiastkové položky, aby neprišlo k rozdielom, ako to znázorňuje nasledujúci príklad.

Príklad rozdielu pri zaokrúhľovaní			
	SKK	SKK/EUR	EUR
Hodnota 1	6 690	35,4424	188,76
Hodnota 2	6 690	35,4424	188,76
Hodnota 3	6 690	35,4424	188,76
Suma	20 070		
Hodnota v EUR po zaokrúhlení konečnej sumy	566,27		
Hodnota v EUR pri zaokrúhlení čiastkovej položky	566,28		

Poznámka: Pre potreby výpočtov je použitá centrálna parita v ERM II na úrovni 1 euro = 35,4424 Sk účinná od 19. 3. 2007

Ďalšou z potenciálne problémových oblastí je konverzia limitov v tabuľkách, najmä výskyt možných medzier a presahov ako je ilustrované v nižšie uvedených príkladoch. Použitím konverzného kurzu a pravidiel zaokrúhľovania môžu vzniknúť medzi susediacimi zátvorkami finančné rozdiely.

Konverzia limitov				
SKK	≤10 000	10 001-50 000	50 001-100 000	>100 001
EUR	≤282,15	282,18-1 410,74	1 410,77-2 821,48	>2 821,51

Poznámka: Pre potreby výpočtov je použitá centrálna parita v ERM II na úrovni 1 euro = 35,4424 Sk účinná od 19. 3. 2007

Nezrovnalosti zmienené v tabuľke je možné odstrániť, ak sa v obidvoch prípadoch zavedú vzťahy „rovné alebo menšie a väčšie“ a ak sa vyššia suma predchádzajúcej zátvorky a najnižšia suma nasledujúcej zátvorky definujú tou istou sumou v SKK.

Konverzia limitov – po úprave				
SKK	X≤10000	10000<X≤50000	50000<X≤100000	X>100000
EUR	X≤282,15	282,15<X≤1410,74	1410,74<X≤2821,48	X>2821,48

Poznámka: Pre potreby výpočtov je použitá centrálna parita v ERM II na úrovni 1 euro = 35,4424 Sk účinná od 19. 3. 2007

Spustenie informačných systémov, ktoré budú pripravené na podmienky eura ako zákonného platidla, bude od 1.1.2009.

Navrhovaný postup úprav T systémov:

- definujte vo vašej organizácii informačné systémy a aplikácie, ktoré si budú v súvislosti s prechodom na euro vyžadovať úpravu
- modifikácia sa dotkne všetkých systémov ktoré spracovávajú, uchovávajú

alebo zobrazujú údaje finančného charakteru, ako aj rozhraní medzi systémami, ktoré takéto údaje prenášajú,

- stanovte informačným systémom a aplikáciám prioritu ich úprav, podľa ich dôležitosti pre chod organizácie.
 - analyzujte dodávateľské zmluvy a licencie, nakoľko dobre postavené zmluvy obsahujú časť, ktorá uvádza, že náklady vyplývajúce zo zmeny legislatívy (v tomto prípade nariadenia Rady EÚ a generálny zákon) sú súčasťou poplatkov za prevádzku systému a teda nie je potrebné za vývoj takýchto zmien dodatočne platiť,
 - požiadajte dodávateľa o vypracovanie analýzy potrebných úprav systémov a z toho vyplývajúceho odhadu finančných nákladov:
 - analýza by mala obsahovať aj zhodnotenie viacerých relevantných prístupov k realizácii euro konverzie,
 - kontaktujte ostatné organizácie, ktoré používajú podobné informačné systémy a konfrontujte s nimi svoj postup, prípadne využite
- spoločné riešenia, ktoré by mohli prispieť k zníženiu finančnej náročnosti projektu,
- zdokumentujte procesy, ktoré bude potrebné v súvislosti s prechodom na euro zmeniť. Táto dokumentácia bude slúžiť pre vytvorenie technickej špecifikácie pre dodávateľa,
 - začnite s implementáciou potrebných zmien čo najskôr, väčšina podmienok ako napríklad pravidlá pre povinné duálne zobrazovanie je známa už dnes a pre neznáme premenné ako je konverzný kurz už môžete pripraviť miesto v tabuľke, do ktorého bude možné kurz po jeho určení jednoducho vložiť,
 - nezabudnite otestovať zmeny v informačných systémoch, ako aj informačné rozhrania s partnermi,
 - určite funkciu kontrolóra kvality projektu, ktorý bude počas celej doby projektu dohliadať na dodržiavanie termínov, zmluvne dohodnutých podmienok a upozorňovať na potenciálne riziká, vyplývajúce z projektu.

Duálne zobrazovanie

Duálne zobrazovanie cien a finančných hodnôt bude pre väčšinu subjektov prvou viditeľnou aktivitou pred prechodom na euro. Povinné duálne zobrazovanie sa začne 30 dní po určení konverzného kurzu. Keďže určenie konverzného kurzu sa predpokladá v júli 2008, treba byť pripravený na začiatok duálneho zobrazovania od augusta 2008. Pokračovať v ňom treba aspoň do konca roka 2009.

Okrem cien tovarov a služieb predávaných konečnému spotrebiteľovi bude povinnosť duálne zobrazovať aj mzdy, zostatky na výpisoch z účtov, faktúry pre spotrebiteľov a pod.

V sektore verejnej správy sa povinnosť duálneho zobrazovania týka hlavne miezd zamestnancov a poplatkov. Bude potrebné duálne zobrazovať výmery a výzvy na zaplatenie daní a poplatkov, zoznamy poplatkov a pod.

Povinnosti duálneho zobrazovania nepodliehajú všeobecne záväzné právne predpisy, o.i. aj rozhodnutia o výške daní a poplatkov.

Odporúča sa, aby subjekty začali s duálnym zobrazovaním čo najskôr po určení konverzného kurzu. Takýto záväzok obsahuje aj Etický kódex pre

zavedenie eura, ku ktorému môžu dobrovoľne pristúpiť okrem podnikov aj samo-správy a iné verejné inštitúcie.

Informačná kampaň a školenia

Včasné a relevantné informácie poskytované podnikateľskej sfére a občanom sú významným faktorom úspechu euro konverzie. S cieľom zabrániť zneužitiu zavedenia euro meny na zvýšenie cien a udržanie dôvery spotrebiteľov budú subjekty hrať veľmi dôležitú úlohu pri podávaní informácií obom cieľovým skupinám, predovšetkým však tým zraniteľným (seniori, osamelí, postihnutí, menšiny atď.).

Tesne pred výmenou meny a priamo počas jej výmeny dôjde k zvýšenému náporu na informácie. Je preto potrebné včas zaškoliť všetkých zamestnancov, informovať občanov, kľúčových zákazníkov a dodávateľov o pripravenosti subjektu na zavedenie euro – tento krok do procesu konverzie vnáša dôveru v jeho úspešný priebeh.

Vo vzťahu k občanom by subjekty mali niesť nasledovné povinnosti:

- informovať verejnosť o procese zavádzania eura a o dopadoch na občana pros-

tredníctvom médií alebo cielene napr. na stretnutiach miestnych spolkov a organizácií (urbárskych spoločenstiev, politických strán, telovýchovných združení, kultúrnych spolkov, organizácií dôchodcov a pod.)

- poskytovať verejnosti lokálne dôležité informácie, ktoré sa viažu na situácie a vzťahy, do ktorých občania bežne vstupujú (vybavovanie rôznych záležitostí napr. na úradoch mesta, obce, VÚC, platenie miestnych daní a poplatkov, zmeny poplatkov za služby, prenájom priestorov, platenie správnych poplatkov pri matričných úkonoch, pri žiadostiach o stavebné povolenie atď.)

Školenia a informačná kampaň by mali zabezpečiť, že:

- zamestnanci, ktorí prichádzajú do priameho kontaktu s občanmi, zákazníkmi, odberateľmi a dodávateľmi budú dostatočne vyškolení a budú schopní poskytovať priame, presné a relevantné informácie o tom, ako konverzia ovplyvní ich vzťah s daným subjektom.
- zamestnanci budú oboznámení s konverzným kurzom a pravidlami zaokrúhľovania
- zamestnanci pracujúci s hotovosťou budú obozná-

mení s dizajnom eurových bankoviek a mincí, vrátane ochranných prvkov

- zamestnanci budú oboznámení so zmenami v pracovných postupoch, metodikách a IT systémoch
- dodávateľia budú informovaní o pripravách na zavedenie eura a poskytnú informácie o svojej stratégii prechodu na euro

Mestá a obce by si mali vybudovať vlastnú komunikačnú stratégiu, ktorá bude doplnkom k celonárodnej informačnej kampani a ktorá sa zameria na konkrétne informácie resp. špecifiká súvisiace s pôsobením organizácie vo svojom prostredí. Pri tvorbe komunikačnej kampane je potrebné najprv identifikovať kľúčové zainteresované osoby a ich potreby (vrátane potrieb "zraniteľných" skupín), vhodné komunikačné prostriedky a ich vzájomné prepojenia.

Subjektom odporúčame začať komunikovať najprv s podnikateľskou sférou pred plnením programu pre občanov vzhľadom na to, že podniky potrebujú dlhší čas na prípravu na euro a taktiež plnia vlastné informačné úlohy voči svojim klientom (napr. maloobchodníci).

Cieľom informačnej kampane pre občanov by malo byť hlav-

ne vysvetlenie spôsobu prechodu na euro, dôležitých dátumov na výmenu meny, hodnota konverzného kurzu, zoznamovanie s opatreniami prijímanými na ochranu spotrebiteľa a so systémom duálneho zobrazovania, s mechanizmom prepočtu cien, miezd, dôchodkov, zoznamovanie s eurovými bankovkami a mincami, ako aj vysvetľovanie neopodstatnenosti očakávaní cenového rastu spôsobeného zavedením eura nad rámec bežnej inflácie.

Monitorovacia činnosť

Subjekty sa budú podieľať na monitorovaní a kontrole dodržiavania pravidiel prechodu na euro (duálne zobrazovanie cien, prepočet a zaokrúhľovanie súm a to pred i po zavedení eura). Popri Slovenskej obchodnej inšpekcii a ďalších špecializovaných orgánoch je to aj úlohou obcí, ktoré majú kontrolné kompetencie na trhoviskách a trhových miestach.

SEKCIA III – SKÚSENOSTI A ODPORÚČANIA

Slovinsko, podobne ako Slovensko, prešlo na euro systémom veľkého tresku, alebo

Skúsenosti z projektov v Slovinsku

Kladné	<ul style="list-style-type: none"> ■ Vysoká úroveň kooperácie a komunikácie medzi projektovými manažérmi prechodu na euro a koordinátormi v rámci organizácie subjektu ■ Vysoká úroveň zapojenia a jednoznačná podpora vedenia subjektu ■ Detailný prístup k plánovaniu projektu a prísny dohľad nad plnením mílnikov ■ Vynikajúca logistika počas výmeny meny ■ Vynikajúce využitie komunikačných kanálov na komunikovanie zmien týkajúcich sa prechodu na euro voči zamestnancom, zákazníkom a tretím stranám
Menej kladné	<ul style="list-style-type: none"> ■ Vyťaženosť ľudských zdrojov - konflikt s inými projektmi, nedostatok zamestnancov počas výmeny peňazí ■ Oneskorenia v niektorých kľúčových oblastiach podnikania, spôsobujúce oneskorenia v konverzii IT systémov ■ Zmena projektových manažérov počas projektu ■ Príliš veľký rozsah podprojektov – ťažko zmanažovatelné, časté oneskorenia

Odporúčania na základe skúseností zo Slovinska

<ul style="list-style-type: none"> ■ Prechod na euro musí mať najvyššiu prioritu v rámci organizácie ■ Vnímajte euro konverziu ako strategickú záležitosť, ktorá vyžaduje pozornosť všetkých vedúcich pracovníkov a zvlášť technických špecialistov ■ Zmrazte všetky nestrategické projekty ■ Plánujte včas <ul style="list-style-type: none"> ■ aby sa redukovali náklady ■ aby sa zabezpečilo, že všetky aspekty činnosti a služby, ktoré zasiahne euro konverzia, sú identifikované ■ Pri tvorbe plánov berte do úvahy aj možné negatívne príjmové efekty na váš rozpočet (napr. strata príjmu z automatov, ktoré neboli konvertované) ■ Zabezpečte, aby požiadavka zobrazenia duálneho oceňovania bola zapracovaná do plánov ■ Jasne definujte role a zodpovednosti v rámci projektu prechodu na euro ■ Zabezpečte si ľudské zdroje na obdobie pred prechodom ■ Vyvarujte sa reorganizáciám tesne pred prechodom ■ Pripravte dôslednú analýzu rizík 	<ul style="list-style-type: none"> ■ Zvážte inovatívne prístupy v oblasti obstarávania ■ Nezanedbávajte komunikáciu voči občanom, podnikateľskému a tretiemu sektoru a vlastným zamestnancom -> centrálna informačná linka, intranet, atd. ■ Nezanedbávajte zabezpečenie kontinuity podnikateľských činností spoločnosti vo vašej zriaďovateľskej a zakladateľskej pôsobnosti ■ Venujte špeciálnu pozornosť záležitostiam ošetroujúcim ochranu spotrebiteľa ■ Zabezpečte, že plán školení bude súčasťou celkového plánu konverzie ■ Nepodceňujte spoluprácu/výmenu informácií a skúsenosti s ostatnými organizáciami ■ Komunikujte s partnerskými organizáciami a dodávateľmi na zaistenie potrieb IT konverzie ■ Zvážte, ktoré oblasti/informácie z obdobia pred 1.1.2009 bude potrebné konvertovať do eura (napr. z dôvodu analýzy trendov, predchádzaniu prevádzkových ťažkostí, ktoré by vznikli nekonvertovaním historických dát atď.) ■ Komunikujte pomocou praktických príkladov
--	---

big bang, ktorým sa euro zaviedie súčasne do hotovostného aj bezhotovostného obehu bez prechodného obdobia. Skúsenosti z tejto krajiny sú preto pre Slovensko najviac relevantné.

PRÍLOHA

Základné pravidlá za oblasť správy daní, ciel a účtovníctva

A) za oblasť správy daní a ciel

Daňová správa a colná správa budú do dňa zavedenia eura pri všetkých úkonoch vykonávaných pri správe daní a cla (ďalej len „dane“), uvádzať peňažné sumy v slovenských korunách.

Daňový subjekt do dňa zavedenia eura bude pri všetkých úkonoch vyplývajúcich z jednotlivých hmotnoprávných daňových zákonov a zákona o správe daní uvádzať peňažné údaje v slovenských korunách.

Pri evidencii daní je potrebné v informačnom systéme daňovej správy a colnej správy konverzným kurzom ku dňu zavedenia eura prepočítať všetky daňové povinnosti za jednotlivé druhy daní zo slovenskej meny na menu euro.

Odo dňa zavedenia eura do 16 dní po zavedení eura správca dane, ktorým je obec a colný úrad, môže prijímať peňažné sumy v slovenských korunách a aj v eurách, pričom sa bude vychádzať z konverzného kurzu.

Odo dňa zavedenia eura správca dane a daňové subjekty budú vykonávať jednotlivé úkony a vykazovať všetky údaje na daňové účely len v mene euro s výnimkou daňových priznaní podávaných za zdaňovacie obdobia pred dňom zavedenia eura, v ktorých budú peňažné sumy vykazované v slovenských korunách, pričom daň na úhradu alebo preplatok na dani daňový subjekt prepočíta konverzným kurzom na euro.

Ak správca dane bude po dni zavedenia eura vykonávať daňovú kontrolu alebo colný úrad následnú kontrolu za zdaňovacie obdobia pred dňom zavedenia eura, vyčíslí základ dane alebo daň alebo rozdiel dane v slovenských korunách, ktorý prepočíta konverzným kurzom na eurá. Pri vyrubení dane alebo rozdielu dane uvedie vo výrokovvej časti rozhodnutia sumu dane alebo rozdielu dane v eurách a v odôvodnení uvedie sumu dane alebo rozdielu dane v slovenských korunách prepočítanú konverzným kurzom na eurá.

B) za oblasť účtovníctva

A) Účtovné jednotky s účtovným obdobím, ktorým je kalendárny rok

Individuálna účtovná závierka k 31.12.2008

Účtovné knihy za rok 2008

budú vedené v slovenských korunách.

Účtovná závierka k 31.12. 2008 bude zostavená v slovenských korunách.

Výročná správa za rok 2008 bude vyhotovená v slovenských korunách.

Účtovná jednotka v poznámkach ako súčasť účtovnej závierky v rámci informácií o udalostiach po dni, ku ktorému sa zostavuje účtovná závierka, zverejní finančný dopad z titulu prechodu na menu euro.

Ak účtovná jednotka zistí pri zostavovaní účtovnej závierky za rok 2008 udalosti, ktoré sa týkajú stavu ku dňu, ku ktorému sa zostavuje účtovná závierka a ktoré majú charakter upravujúcich závierkových účtovných prípadov, účtovná jednotka vystaví účtovný doklad a zaúčtuje ich ešte do roka 2008 v slovenských korunách.

Ak účtovná jednotka v rámci inventarizácie, ktorou sa overuje stav majetku, záväzkov a rozdielu majetku a záväzkov za účtovné obdobie roka 2008, zistí inventarizačné rozdiely, zaúčtuje ich do tohto obdobia v slovenských korunách. Pri inventarizácii sa jednotkové ocenenie majetku, záväzkov a rozdielu majetku a záväzkov

sa prepočíta konverzným kurzom a zaokrúhli na 3 desatinné miesta podľa matematických pravidiel a inventúrny súpis sa rozšíri o jednotkové ocenenie majetku a záväzkov v EUR (prepočet konverzným kurzom).

Ak účtovná jednotka otvorí účtovné knihy podľa § 16 ods. 10 zákona o účtovníctve za účtovné obdobie roka 2008, predmetné účtovné zápisy vykoná v slovenských korunách.

Ak účtovná jednotka zistí chybu po zavedení meny euro, pričom účtovné knihy už uzavrela, postupuje pri oprave chyby v súlade s platnými postupmi účtovania (ako náklad bežného obdobia alebo s vplyvom na výsledok hospodárenia minulých rokov), pričom opravu zaúčtuje v období, v ktorom chybu zistila, v eurách.

Archivácia účtovných záznamov

Účtovné záznamy sa archivujú v súlade s § 35 ods. 3 zákona o účtovníctve v tej mene, ktorá bola zákonnou menou v období, ktorého sa týkajú. Ich prepočet na menu euro sa nevyžaduje

B) Účtovné jednotky s účtovným obdobím, ktorým je hospodársky rok

Z titulu prechodu na menu euro budú účtovné jednotky, kto-

rých účtovným obdobím je hospodársky rok, povinné zostaviť priebežnú účtovnú závierku v úplnej štruktúre k 31.12.2008:

- priebežná účtovná závierka bude zostavená v rozsahu riadnej účtovnej závierky v slovenských korunách,

- majetok a záväzky znejúce na menu euro s výnimkou prijatých a poskytnutých preddavkov sa prepočítajú konverzným kurzom,

- majetok a záväzky znejúce na inú cudziu menu sa prepočítajú kurzom NBS platným ku dňu predchádzajúcemu deň zavedenia eura,

- kurzové rozdiely sa účtujú podľa platných postupov účtovania.

Riadna účtovná závierka:

Účtovná závierka za účtovné obdobie končiace po 1. januári 2009 bude zostavená v mene euro.

Výročná správa za účtovné obdobie končiace po 1. januári 2009 bude vyhotovená v mene euro.

Vo výkaze ziskov a strát riadnej účtovnej závierky (t.j. zostavenej k posledného dňu hospodárskeho roka) sa vykazuje súčet nákladov a výnosov vykázaných vo výkaze ziskov a strát priebežnej účtovnej zá-

vierky po ich prepočte na menu euro a nákladov a výnosov za obdobie od 1.1.2009 do dňa, ku ktorému sa zostavuje účtovná závierka.

C) Pri prechode na euro k 1.1.2009

Účtovné jednotky prepočítajú k 1.1.2009

- majetok a záväzky znejúce v slovenskej mene na euro konverzným kurzom podľa pravidiel,

- prijaté a poskytnuté preddavky znejúce na menu euro, ktoré sú k 31.12.2008 vyjadrené v slovenskej mene kurzom platným ku dňu vzniku účtovného prípadu; prípadné vzniknuté rozdiely sa zaúčtujú na osobitný nákladový/výnosový účet,

- majetok a záväzky znejúce na inú cudziu menu ako euro, ktoré sú k 31.12.2008 vyjadrené v slovenskej mene kurzom Európskej centrálnej banky platným k 1.1.2009; prípadné vzniknuté rozdiely sa zaúčtujú na osobitný nákladový/výnosový účet.

Zostatková cena dlhodobého hmotného majetku a dlhodobého nehmotného majetku prepočítaná konverzným kurzom na menu euro sa považuje pre účely odpisovania za „novú“ obstarávaciu cenu,

účtovná jednotka si nanovo ustanoví odpisy a majetok doodpisuje v eurách.

Zaokrúhľovanie k 1.1.2009:

- s výnimkou finančného majetku, základného imania, pohľadávok a záväzkov sa jednotkové ocenenie majetku a záväzkov prepočítané na menu euro zaokrúhli na tri desatinné miesta.

Obdobie duálneho hotovostného peňažného obehu

Podľa § 3 ods. 2 generálneho zákona, ak dôjde počas obdobia duálneho hotovostného peňažného obehu k úhrade sumy, ktorá je vyjadrená v slovenských korunách a platba je tiež vykonaná v slovenských korunách, prepočítajú sa na eurá podľa konverzného kurzu a zaokrúhlia podľa pravidiel.

Ak sa strany dohodnú na vydaní preplatku v slovenských korunách, vzniknutý rozdiel sa zaúčtuje v EUR na osobitný nákladový/výnosový účet.

Úhrada viacerých záväzkov/pohľadávok jednou hotovostnou platbou v SKK

K 1.1.2009 sa jednotlivé pohľadávky/záväzky prepočítajú konverzným kurzom a zaokrúhlia sa podľa pravidiel na 2 desatinné miesta. Ak sa v období duálneho hotovostného peňažného obehu platba uskutoční v hotovosti v SKK, pre-

počíta sa konverzným kurzom a vzniknutý rozdiel sa zaúčtuje na osobitný nákladový/výnosový účet.

Kontakt

Kancelária splnomocnenca vlády SR pre zavedenie eura

Ministerstvo financií SR
Štefanovičova 5
817 82 Bratislava 15

tel. 02/ 5958 2044

e-mail: euro@finance.gov.sk